

ISSN 24135550 print
ISSN 25181327 online

НАУКОВИЙ ВІСНИК

ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
імені С.З. ГЖИЦЬКОГО

СЕРІЯ "ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ"

SCIENTIFIC MESSENGER

OF LVIV NATIONAL UNIVERSITY OF VETERINARY
MEDICINE AND BIOTECHNOLOGIES NAMED
AFTER S.Z. GZHYTSKYJ

SERIES "ECONOMICAL SCIENCES"

TOM 18 № 2 (69)

2016

Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

входить до «Переліку наукових фахових видань України», в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук у галузі економічних наук (остання ререєстрація згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 747 від 13 липня 2015 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації^ серія КВ № 141333104 ПР від 11.06.2008 року.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії:
В.В. СТИБЕЛЬ, д.вет.н. (Україна)

Заступники голови редакційної колегії
О.М. ФЕДЕЦЬ, к.с.г.н. (Україна)
О.Я. ГРИМАК, к.е.н. (Україна)

Відповідальний секретар
Б.В. ГУТИЙ, д.вет.н. (Україна)

Члени редакційної колегії
В.К. ЗБАРСЬКИЙ, д.е.н. (Україна)
І.Ф. КОЛОМІЄЦЬ, д.е.н. (Україна)
В.В. ЛИПЧУК, д.е.н. (Україна)
І.Р. МИХАСКЖ, д.е.н. (Україна)
П.М. МУЗИКА, д.е.н. (Україна)
С.І. ПОПЕРЕЧНИЙ, к.е.н. (Україна)
О.Є. СМОЛІНСЬКА, д.пед.н. (Україна)
Н.І. ЧУХРАЙ, д.е.н. (Україна)
В.Л. ЧЕМЕРИС, д.е.н. (Україна)
М.Г. ШУЛЬСЬКИЙ, д.е.н. (Україна)
М.В. ЩУРИК, д.е.н. (Україна)

Рекомендовано Вченою радою Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького (протокол № 9 від 28.10.2016 р.).

Адреса редакційної колегії:
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького,
вул. Пекарська, 50, м. Львів, Україна, 79010
тел. +38 (032) 2392622, +380681362054
Email: admin@vctuniver.lviv.ua, bvh@ukr.net

Scientific messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj

includes in the "List of scientific professional publications of Ukraine, which can be published the results of dissertations for the degree of doctor and candidate of Science in Economic Science (last reregistration under the order of the Ministry education of Ukraine number 747 of July 13, 2015)

Certificate of registration of print media Series KV number 141333104 PR from 11.06.2008 year.

EDITORIAL BOARD

Editor in Chief:

V. STYBEL, Dr. Vet. Sci. (Ukraine)

Deputy Editors:

O. FEDETS, Cand. Agr. Sci. (Ukraine)
O. HRYMAK, Cand. Econ. Sci. (Ukraine)

Executive Secretary:

B. GUTYJ, Dr. Vet. Sci. (Ukraine)

Editorial board

V. ZBARSKYJ, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
I. KOLOMIJEC, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
V. LYPCHUK, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
I. MIKHASYUK, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
P. M. MUZYKA, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
S. POPERECNYJ, Cand. Econ. Sci. (Ukraine)
O. SMOLINSKA, Dr. Ped. Sci. (Ukraine)
N. CHUHRAJ, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
V. CHERMERYYS, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
M. SHULSKYY, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)
M. SCHURYK, Dr. Econ. Sci. (Ukraine)

Recommended by Academic Council of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj (Minutes № 9 of 28.10.2016).

Editorial address:

Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj,
79010, Lviv, Pekarska str., 50
tel. +38 (032) 2392622, +380681362054
Email: admin@vetuniver.lviv.ua, bvh@ukr.net

20.	Михальчишина Л.Г. Інвестування у ринкові цінні папери	102
21.	Небоженко Т.Т. Діагностика проблем державної регуляторної політики у агропромисловій сфері вітчизняної економіки	107
22.	Пенцак Т.Г, Галяс А.В. Підвищення економічної ефективності збуту суниці садової на ринок переробки	113
23.	Поперечний С.І., Кудла Т.Ю. Актуальні проблеми маркетингової діяльності сільськогосподарських підприємств	118
24.	Радух Н.Б. Роль факторингових операцій у сучасних фінансових розрахунках	123
25.	Саламін О.С. Становлення сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	127
26.	Сендецька С.В. Сучасний стан та перспективи розвитку рекламного ринку України і світу	132
27.	Сенів Р.В., Оленич І.Р. Особливості функціонування аграрних підприємств Львівської області: проблеми і перспективи	136
28.	Смолинець І.Б., Гачек Т.С., Дорош-Кізим М.М., Дадак О.О., Гутий Б.В., Харів І.І. Сутність, функції та форми підприємницької діяльності в сільському господарстві	141
29.	Смолинець І.Б., Гутий Б.В., Харів І.І., Петришак О.Й., Литвин Р.І. Фармацевтичний маркетинг: цілі та види	151
30.	Степанюк О.І., Демчишин М.Я., Турченко О.В. Кредитування сільського господарства України: аналіз динаміки	155
31.	Томчук О.Ф. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства	160
32.	Фіщук Н.Л.О. Семасіологічний зміст методу в наукових дослідженнях	165
31	і Ч « Т ^И а Ш й Л ^ агротехнічних в м з	
	Стан та перспективи розвитку аквакультури в Україні	
34.	Чемерис В.А., Куцаб-Бонк К.К., Янків М.М. Інфраструктурі^ забезпечення конвергенції економіки сільських територій в українсько-польському транскордонному регіоні	176
35.	тульський М.Г. Господарства населення: тенденції змін площ земельних угідь і виробництва аграрної продукції	183
36.	Шульський М.Г. Ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств Львівщини	188
37.	Гавдьо Б.Р., Шекель В.Ф. Один з напрямків руху щодо ідентифікації України як християнської держави	193
38.	Гордійчук Л.М. Психологічні фактори попередження нещасних випадків на виробництві	198
39.	Карбовнік І.В. Навчання латинської субмови права: лексико-семантичний, структурний та культурологічний аспекти	201
40.	Оберська Н.В., Михайлишин М.С. Гуманітарна освіта у формуванні фахівців агротехнічних ВНЗ	206
41.	Присяжнюк В.Я. Витоки лікувальної справи тварин в Галичині	210
42.	Семенів Б.С., Голубева О.Т., Василів О.В, Пацевко А.Й. Ефективність застосування кругового тренування студентів в процесі фізичного виховання	214
43.	Строкаль В.П., Паламарчук С.П. Основні інформаційно-технічні засоби забезпечення дистанційного навчання	219
44.	Халецький О.В., Голубовська О.В. Світло Франкових ідей у темному потоці сучасної історії	224

УДК 657.011+336.276

а Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства

О.Ф. Томчук

olenatomchuk@rambler.ru

IT

Вінницький національний аграрний університет,
вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, Україна

Обґрунтовано необхідність аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства. Розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність і самостійність підприємств у виробленні і ухваленні рішень після забезпечення ефективності розрахунків з кредиторами. Збільшення або зниження кредиторської заборгованості приводять до зміни фінансового становища підприємства. Визначено основні інформаційні потреби менту щодо заборгованості. Зазначено, що ефективність управління заборгованістю значно залежить від якості інформаційного забезпечення, яке, своєю чергою, ґрунтується насамперед на аналізі наявної інформаційної бази щодо заборгованості підприємства. Досліджено методику аналізу заборгованості з метою інформаційного забезпечення підприємства, а саме: загальний обсяг кредиторської заборгованості, його динаміка; склад кредиторської заборгованості і її види, за строками утворення; якість кредиторської заборгованості, що є одним із показників кредитного іміджу підприємства; співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей підприємства та їх оборотності. Оптимальним станом є рівність вказаних сум заборгованостей. Внесено пропозиції щодо покращення аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства.

Ключові слова: кредиторська заборгованість, підприємство, управління, методи аналізу заборгованості, види заборгованості, оборотність, інформаційне забезпечення управління заборгованістю.

Аналитическое обеспечение управления кредиторской задолженностью предприятия

Е.Ф. Томчук

olenatomchuk@rambler.ru

Вінницький національний аграрний університет,
ул. Солнечная, 3, г. Винница, 21008, Украина

Обосновано необходимость аналитического обеспечения управления кредиторской задолженностью предприятия. Развитие рыночных отношений повышает ответственность и самостоятельность предприятий в принятии управленческих решений после обеспечения эффективности расчетов с кредиторами. Увеличение или снижение кредиторской задолженности приводит к изменению финансового состояния предприятия. Определены основные информационные потребности менеджмента относительно задолженности. Указано, что эффективность управления задолженностью значительно зависит от качества его информационного обеспечения, которое, в свою очередь, обосновано на анализе представленной информационной базы относительно задолженности предприятия. Исследованы методы анализа задолженности с целью ее информационного обеспечения управления, а именно: общий объем кредиторской задолженности, ее динамика; составляющие кредиторской задолженности по отдельным видам, по срокам образования; соотношение дебиторской и кредиторской задолженности предприятия и показателей их оборачиваемости.

Citation:

Tomchuk, O.F. (2016). Analytical support of managing enterprise's accounts payable. *Scientific Messenger LNUVMBT named after S.Z. Gzhytskyj*, 18, 2(69), 160-164.

ьнымсостоянием еарь*^
(шСтичѣского 'БЪ'e^^

кредиторской задолженностью предприятия.

Ключевые слова: кредиторская задолженность, предприятие, управление, методы анализа задолженности, виды задолженности, оборачиваемость, информационное обеспечение управления задолженностью.

Analytical support of managing enterprise's accounts payable

O.F. Tomchuk

olenatomchuk@rambler.ru

Vinnitsia national agrarian University,
Soniachna Str.,3, Vinnitsya, 2J 008, Ukraine

The necessity of analytical support of managing enterprise accounts payable is substantiated, since the development of the market relations enhances the responsibility and autonomy of the enterprises in making and approving managerial decisions after ensuring the effectiveness of payments to creditors. The increase or decrease in accounts payable lead to changes in the financial position of the enterprise. Basic information needs of management regarding debts are determined. It is noted that the effectiveness of debt management depends greatly on the quality of its information support, which, in its turn, is based primarily on the analysis of the available information base concerning enterprise's debt. The methods of debt analysis aimed at information management, namely total amount of accounts payable, its dynamics; content of accounts payable by certain types, terms of formation; quality of accounts payable, which is one of the indicators of the credit rate and business image of the enterprise; ratio of receivables and payables of the enterprise and indicators of their circulating capacity are studied. The best state is an equality of the specified types of debts. Suggestions for the improvement of analytical support of the enterprise's accounts payable are made.

Key words: accounts payable, enterprise, management, methods of debt analysis, types of debts, circulating capacity, information support of debt management.

Вступ

Значну питому вагу в складі джерел коштів підприємства мають позикові кошти, у тому числі й кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість є одним із джерел формування засобів для підприємств і тому виступає складовою частиною господарських операцій економічних суб'єктів, з точки їх фінансової стабільності. Проте залучення нових засобів останнім часом спрямоване не на розвиток виробництва, а, навпаки, на погашення своїх зобов'язань перед іншими кредиторами. Прийнято вважати, що підприємство, яке користується в процесі господарської діяльності тільки власним капіталом, має високу фінансову стійкість.

Високі витрати на обслуговування кредитів і неплатоспроможність підприємств зробили питання роботи з кредиторами одними з головних у переліку функцій сучасних менеджерів. По загальному визнанню економістів і фахівців українських підприємств про управління кредиторською заборгованістю в Україні ускладнюється ще і недосконалістю нормативно-законодавчої бази в частині стягнення заборгованості. Ці три причини привели до іншого результату – суттєво погіршилися умови управління кредиторською заборгованістю в Україні в порівнянні з країнами зі стабільною ринковою економікою: воно зведено в нас до рівня управління ланцюжків взаємозаліків, до оцінки можливості виконання зобов'язань і інших сурогатних платежів.

Питання управління кредиторською заборгованістю в українських підприємствах сьогодні набули значної актуальності та привертають увагу як науковців, так і практиків. А саме, праці Білика М.Д., Крамаренко Г.О., Шиньової Л.А., Фаріона І.Д., Шеремета О.О., Шиньової І.В., Шморгун Н.П. та ін. Проте в економічній літературі не повною мірою досліджено значення

руху кредиторської заборгованості для кругообігу оборотного капіталу підприємства.

Метою статті є дослідження аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства.

Матеріал і методи досліджень

В даному дослідженні використовувались порівняльний метод, групування та вертикального аналізу, Інтернет-ресурси.

Результати та їх обговорення

Одним із джерел залучення активів в оборот підприємства є кредиторська заборгованість.

Кредиторська заборгованість є різновидом комерційного кредиту, який виступає важливим фактором стабілізації фінансового стану підприємства.

Поточна кредиторська заборгованість складається із заборгованості постачальникам за одержані від них товарно-матеріальні цінності, заборгованості перед бюджетом за податковими платежами, заборгованості з оплати праці і страхування, авансів покупців у рахунок майбутніх відвантажень та ін.

Підприємства зобов'язані своєчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями. За несвоєчасні розрахунки вони мають сплачувати штрафи і неустойки. Однак практика свідчить, що можливість уникнути майнової відповідальності за невиконання власних договірних зобов'язань дає їм змогу ухилятися від взаєморозрахунків з партнерами. Несвоєчасність платежів викликає фінансові ускладнення у підприємств-кредиторів, негативно впливає на їх господарську діяльність, а у підсумку і на економіку країни загалом (Уіамцк, 2006).

Передусім менеджмент підприємства цікавитиме інформація щодо:

- величини, динаміки, складу і структури його заборгованості;
- якості заборгованості;
- причин, які зумовили виникнення та існування (непогашення) заборгованості;
- частоти виникнення та погашення заборгованості;
- впливу заборгованості на фінансовий стан підприємства;
- доцільності вкладання коштів у заборгованість підприємства тощо.

О.Б. Волович вважає, що кожний з вищенаведених інформаційних запитів менеджменту може бути задово-

лений за допомогою застосування відповідної методичного інструментарію аналізу заборговано (таблиця 1) (Волович О.Б.),

Виконуючи потреби менеджменту для управління заборгованістю підприємства аналітик має бути вивчений у достовірності інформації, для чого він вивчає укладені договори, контракти та інші документи, і підтверджують наявність кредиторської заборгованості, проводить бесіди з фахівцями та іншими працівниками, які володіють даними про борги підприємства. Обов'язково треба прослідкувати, щоб інформація подана у балансі, збігалася з фактичною величиною кредиторської заборгованості, що існує на підприємстві.

Таблиця

Аналітично-методичний інструментарій в інформаційному

Інформаційні потреби менеджменту для управління заборгованістю підприємства	Основні методики аналізу, які застосовують для задоволення відповідних інформаційних потреб
Величина, динаміка, склад і структура заборгованості	Методика порівняльного аналізу (горизонтальний і вертикальний аналіз заборгованості)
Якість заборгованості	Групування заборгованості (насамперед за терміном виникнення) для виявлення її елементів з високим рівнем ризику непогашення (протермінованої, безнадійної тощо)
Причини, які зумовили виникнення та існування (непогашення) заборгованості	Факторний аналіз заборгованості (детермінований чи стохастичний)
Частота виникнення та погашення заборгованості	Аналіз оборотності заборгованості та періодичності її погашення
Вплив заборгованості на фінансовий стан підприємства	Аналіз обсягів вивільнення чи зв'язування оборотних коштів внаслідок зміни величини заборгованості; аналіз співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей як резервів взаємного погашення тощо
Доцільність вкладання коштів у заборгованість підприємства	Аналіз ефективності вкладання коштів у заборгованість підприємства

На нашу думку, основні завдання управління кредиторською заборгованістю полягають в прискоренні платежів зі сторони клієнтів підприємства, зниженні «поганих» боргів (тобто таких боргів, виплати по яким сумнівні або вже точно не поступлять), в проведенні ефективної політики продаж, недопущенні не-

обгрунтованого росту кредиторської заборгованості особливо несплаченої в строк, оскільки це призводить до обкладання штрафами, пені, розірвання довірливих відносин, загрози забезпечення безперебійності поставок товарно-матеріальних цінностей і т.д.

Таблиця!

Аналіз складу, структури і динаміки кредиторської заборгованості

#	Види кредиторської заборгованості	Минулий рік		Звітний рік		Звітний рік у % до минулого року
		сума, тис. грн.	% до підсумку	сума, тис. грн.	% до підсумку	
1.	Заборгованість за товари, роботи, послуги	43928	98,2	19005	95,8	43,3
3.	Заборгованість бюджету	53	0,1	58	0,3	109
4	Зі страхування	247	0,6	223	1,1	90,3
5.	Заборгованість з оплати праці	486	1,1	554	2,8	113,9
6.	Заборгованість за одержаними авансами					
6.	Разом	44714	100	19840	100	44,4
6.	Оборотні кошти	56367	x	28565	x	50,7
7.	Частка кредиторської заборгованості в оборотних коштах, %	x	79,3	x	69,4	

Результати розрахунків, наведені в таблиці 2, виявляють зменшення кредиторської заборгованості товариства на 55,6%. При цьому значно зменшилась кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги - на 56,7%, поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування також зменшились на 9,7%.

Внутрішні розрахунки взагалі були відсутні, а розрахунки з оплати праці збільшились на 13,9%, з бюджетом на 9%.

Треба зазначити, що найбільшу питому вагу складі кредиторської заборгованості у 2015 році має заборгованість за товари, роботи та послуги - 98,29

на початок року. На кінець звітної періоду відбувся перерозподіл у структурі кредиторської заборгованості, і розмір питомої ваги зменшився до 95,8%. Виділяються поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці (1,1 % на початок року, 2,8 % - на кінець року). Незначну питому вагу у структурі займають поточні зобов'язання із бюджетом. За досліджуваній період вони в структурі збільшились до 0,3%.

Зменшення кредиторської заборгованості заслуговує позитивної оцінки і керівництву треба звернути увагу на її зменшення в подальшому. Позитивним є відсутність за 2013 - 2015 р.р. поточних зобов'язань із внутрішніх розрахунків.

Особлива увага має приділятися даті виникнення кредиторської заборгованості, термінам її погашення, часу прострочення повернення боргу, причинам її виникнення.

Беручи до уваги, що за статтею «Інші поточні зобов'язання» може виникати невиправдана заборгованість у зв'язку з порушенням фінансової дисципліни, у ході аналізу доцільно вивчити склад і давність виникнення заборгованості з іншими кредиторами, дати

оцінку заходам, які здійснюються підприємством щодо погашення цієї заборгованості (Tiutiunnyk, 2012).

Рекомендується визначити питому вагу поточних зобов'язань в сумі оборотних коштів. Вона покаже, яка частина оборотних активів підприємства покривається за рахунок поточних зобов'язань. У ТОВ «Украфлора-Вінниця» на початок року за рахунок поточних зобов'язань покривалося 79,3% усіх оборотних активів, а на кінець року - 69,4%.

Ми вважаємо, що найважливішим з погляду управління є розподіл заборгованості підприємства за термінами погашення. Поділ заборгованості на довготермінову та поточну необхідний для оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства. Крім того, групують поточну заборгованість за термінами її виникнення, найчастіше виділяючи такі «вікові групи»: до 30 днів, від 31 до 90 дн; від 91 до 180 дн і більше півроку. Таке групування необхідне як для фінансового планування, так і для контролю, зокрема для своєчасного виявлення протермінованої, сумнівної та безнадійної заборгованості.

Таблиця 3

Оцінка стану розрахунків з кредиторами

Стаття кредиторської заборгованості I . . . \ ;	Залишок на початок року	Залишок на кінець року	Зокрема за термінами утворення, тис. грн				
			Термін оплати не настав	Не сплачені в строк			
				Від 1 до 30 дн	Від 31 до 90 дн	Від 91 до 180 дн	Понад 180 дн
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги	43928	19005	479	53			76
Поточні зобов'язання за розрахунками:	786	835	158	43	32		
- з бюджетом	53	58	10	4			
- зі страхування	247	223	3	5			
- з оплати праці	486	554					
Інші поточні зобов'язання							
Разом	44714	19840	637	96	32		76
Зокрема: невиправдана	172	346					
% до підсумку	0,4	1,7					

Аналіз стану розрахунків з кредиторами свідчить про погіршення роботи ТОВ «Украфлора-Вінниця», "©рівняно з минулим ^оком ізагальний>юбот;і креддопет рської заборгованості зменшився на 55,6%. Проте"" мпи збільшення обсягу невиправданої кредиторської заборгованості виявилися вищими за темпи зменшення загальної кредиторської заборгованості на 45,53 пунктів, що склало 55,63 і 101,16%. її частка в загальній сумі кредиторської заборгованості збільшилася за аналізований період на 1,3 пункти і склала 1,7% на кінець року.

Неплатежі товариства свідчать про фінансові аднощі. Тому при аналізі слід встановити причини неплатежів, до яких необхідно віднести такі: наявність невиправданої дебіторської заборгованості; відвернення коштів в утворення змінених матеріальних запасів; низький рівень рентабельності; іммобілізація оборотних коштів. Остання причина саме відноситься до досліджуваного товариства (Тішлшпук, 2012).

При аналізі кредиторської заборгованості слід враховувати, що вона одночасно є джерелом покриття

Особливе значення має аналіз і управління кредиторської заборгованості в умовах інфляції, оскільки така іммобілізація власного оборотного капіталу стає найбільш не вигідною для підприємств, тому що більшість з них відчувають гостру нестачу оборотного капіталу. Оскільки кредиторська заборгованість одного економічного суб'єкта є дебіторською іншого, то алгебраїчна сума кредиторської та дебіторської заборгованості для всієї економіки могла б дорівнювати ігую. Однак на підприємствах України кредиторська заборгованість є більшою за дебіторську. Основними причинами цього є:

- кредиторська заборгованість оцінюється за повною ринковою ціною, тоді як дебіторська - за витратами;
- до суми кредиторської заборгованості включено заборгованість перед бюджетом, державними цільо-

вими фондами та з виплати заробітної плати.

Ще однією визначальною для управління характеристикою заборгованості є її оборотність, яку характеризують відповідним коефіцієнтом та періодом обороту.

При визначенні цих показників враховують боргові зобов'язання лише перед тими кредиторами, до яких відноситься поточна господарська діяльність (таблиця 4).

Дані таблиці 4 дозволяють зробити висновок про те, що стан розрахунків з кредиторами, порівнюючи з

минулим роком, дещо покращився: майже на 31 зменшилася тривалість періоду погашення кредиторської заборгованості, кількість оборотів навпаки збільшилась до 1,57 раз, що відображає поліпшення платіжної дисципліни ТОВ «Украфлора-Вінни» у стосунках із постачальниками, бюджетом та іншими кредиторами; а відношення середнього розміру кредиторської заборгованості до величини собівартів зменшилось на 0,086 пунктів.

Таблиця 4

№	Показники	За минулий рік	За звітний рік	Відхилення, % (+,-)
1.	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (швидкість обороту, рази)	1,38	1,57	0,19
2.	Тривалість періоду погашення кредиторської заборгованості (дні)	260,36	229,45	-30,91
3.	Відношення середнього розміру кредиторської заборгованості до величини собівартості	0,723	0,637	-0,086

З метою інформаційного забезпечення управління заборгованістю підприємства аналізу її стану, структури та динаміки є недостатньо. Визначальним для прийняття управлінських рішень є виявлення основних факторів, які зумовили такий стан, структуру і динаміку заборгованості. З цією метою проводять факторний аналіз заборгованості підприємства.

Вибір методики факторного аналізу заборгованості залежить насамперед від виду факторів та характеру їхнього впливу на неї. За наявності функціонального зв'язку між факторами та результативним показником, який характеризує заборгованість підприємства, використовують методику детермінованого факторного аналізу, що передбачає застосування зокрема таких методів, як ланцюгових підстановок, абсолютних різниць, відносних різниць, індексного тощо. При цьому для отримання об'єктивних результатів важливо правильно вибрати факторну модель та послідовність дослідження впливу факторів.

Досліджують вплив факторів на величину заборгованості за умов імовірнісного (кореляційного) зв'язку між ними за допомогою методики стохастичного аналізу, одним з найпоширеніших методів якої є метод найменших квадратів.

Висновки

Таким чином, сьогодні ставлять нові вимоги до аналізу заборгованості з боку менеджерів та інвесторів. Він повинен бути спрямований, передусім, на прийняття управлінських рішень. Однак в сучасних

умовах платіжної дисципліни, зростанні обсягів простроченої кредиторської заборгованості, недостатності у

більшості підприємств оборотних засобів, складно застосовувати на практиці вищезгадані традиційні для світової практики способи регулювання і управління кредиторською заборгованістю» облік допустимої та невинуватої заборгованості потребує постійного удосконалення. Тобто заборгованості в системі управління підприємства повинен бути спрямований на задоволення інформаційних потреб менеджменту при прийнятті відповідних управлінських рішень щодо утворення, погашення чи регулювання заборгованості. Лише на підставі об'єктивної та своєчасної інформації можна прийняти обґрунтовані управлінські рішення щодо подальшого планування та контролю заборгованості.

Перспективи подальших досліджень. Перспективою подальших досліджень у цій предметній сфері мало б стати обґрунтування методів управління заборгованістю з метою приведення її обсягу, структури та якісних характеристик до прийнятних параметрів

Бібліографічні посилання

- Vlasiuk, N.I. (2006). *Finansovyy analiz: navch. posib.* Lviv: Magnoliya (in Ukrainian).
- Tiutiunnyk, Y.M. (2012). *Finansovyy analiz: i posib.* K.: Znannia (in Ukrainian).
- Volovych, O.B. *Analitichne zabezpechennia upravlinnia zaborgovanistyu pidpryyemstva* [Elektronnyy resurs]. - Rezhym dostupu: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/23181/1/3-12-18.pdf>. (in Ukrainian).